

forslag gaar ud paa at fastsætte absolut, at naar der ikke mere er Brug for Forbudet, skal det hæves. Vi tvivle egentlig ikke paa, at det da vil blive hævet; men ved at give et udtrykkeligt Paabud om, at det skal hæves, lægger man et bestemt Ansvar paa den Regering, der muligvis maatte undlade at hæve det, naar Tiden for dets Ophævelse var kommen. Tillige er der ved det tredje Ændringsforslag foreslaaet den lille Forandring, der sætter det uden for al Tvivl, at Forbudet ikke kan fornys ved kongelig Anordning, hvilket ikke synes at være ganske udelukket efter Lovforslagets Tekst. Jeg skal anbefale disse Ændringsforslag.

Det er det eneste, der er Anledning til at bemærke angaaende Lovforslaget selv; men efter Forhandlinger, der ere foregaaede i Udvalget, skal jeg paa dettes Vegne gøre en Bemærkning angaaende et Forhold, der staar i Berøring med Lovforslaget. Det vil erindres, at der for et Par Aar siden blev forelagt for Rigsdagen, nemlig den 5te Oktober 1898 i Landstinget, et Lovforslag af Regeringen om Forbud for danske Undersaatter mod at understøtte krigsførende Magter. Da Lovforslaget kom over til dette Ting, blev det bearbejdet her til et nytformet Lovforslag, som det af Grunde, som jeg ikke her skal berøre, blev foretrukket at indbringe som selvstændigt Forslag. Dette Lovforslag blev indbragt den 21de Februar 1899 her i Tinget og havde til Titel: „Forslag til Lov om Til sidesættelse af pligtigt Hensyn til Statens Neutralitet“. Der er i det nu bestaaende Udvalg en Tendens, ligesom i det tidligere, til at ønske konstante Regler, som give Regeringen en fast Bemyndigelse til, naar Statens Tarv maatte kræve det, at udstede Forbud mod Vaabens Udførsel og deslige Akter, der kunde kompromittere Staten. Det er nu ganske heldigt for Affattelsen af et saadant Lovforslag, at de ny Begivenheder i Kina ere komne imellem; thi de vise, at det Lovforslag, som vi havde indbragt, for saa vidt har en Lakune, som det, ifald det var blevet til Lov, neppe vilde have givet Hjemmel for Forbud mod Vaabenudførsel til Kina under de forhaandenværende Forhold. Naar der nemlig i det af os den Gang indbragte Lovforslags § 2 tales om „en Stat, med hvilken Danmark har Fred“, var det forstaaet, at ved „Stat“ kun skulde menes en Stat, som hører til det Selskab af Stater, der have en vis folkeretlig Forbindelse med hinanden. Det formuleredes ikke, hvori denne folkeretlige Forbindelse skulde

bestaa; men som Stat i den foreslaaede Lovs Forstand skulde f. Eks. ikke regnes Timbuktu eller et saadant andet Landomraade, der godt i en vis Forstand kan kaldes en Stat, men som er en Statstilværelse ganske uden for Selskabet af Stater, der staa i folkeretlig Forbindelse med hinanden, og Kina vilde vel heller neppe kunne regnes som Stat i denne Lovs Forstand. Det henstilles nu fra Udvalget, om den ærede Minister maatte finde Anledning til, ifølge den Lejlighed, der er given i det her passerede og i et fremsat Ønske fra Udvalget, til at genoptage Bestræbelserne for at tilvejebringe en saadan permanent Lov. Ifald den ærede Minister maatte finde Anledning dertil, saa vilde der fra Udvalgets Side være al Villighed til og Ønske om at samarbejde med den ærede Minister.

Justitsministeren (Goos): De Ændringsforslag, som Udvalget har stillet til Forslaget, kan jeg tiltræde og har ikke noget særligt at bemærke ved dem. Jeg ved ikke, om de havde været nødvendige, men jeg har ingen Indvending at gøre mod dem. Med Hensyn til det Spørgsmaal, den ærede Ordfører fremdrog angaaende Tilvebringelsen af en mere almindelig blivende Lov angaaende danske Undersaatters Pligt under Krigsforhold, under hvilke Danmark er neutralt, vil jeg erindre om, at for et Par Aar siden, som ogsaa den ærede Ordfører bemærkede, fandt den danske Regering Anledning til under de daværende spansk-amerikanske Krigsforhold at udstede en foreløbig Lov angaaende de Pligter, som da maatte paahvile danske Undersaatter, og Følgerne af disse Pligters Overtrædelse, og ved Forelæggelsen af denne foreløbige Lov for Rigsdagen i Overensstemmelse med Grundloven var det tillige Hensigten at bringe denne foreløbige Lovs Indhold til at blive en almindelig og blivende Bestemmelse. Det forholder sig jo nemlig saaledes, at de danske Undersaatters Pligter under Krigsforhold, hvor Danmark er neutralt, ganske vist først og fremmest hvile paa Folkeretten, men at den indre Lovgivning, som skal give de folkeretlige Regler Hjemmel ind ad til, er ufuldstændig for Tiden, for saa vidt som en ganske enkelt Bestemmelse i Straffeloven vedrørende et særligt Forhold, og saa Forordningen af 4de Maj 1803, der kun angaar Forholdet under Søkrig, er alt, hvad vi have at bygge paa ind ad til som Hjemmel for at forbyde Undersaatter visse Handlinger og straffe dem, hvis de overtræde Forbudet. Der var